

եւ ի վերջոյ վերստին խաբուած լքուած ու մոռ-
ցուած կը մնար: Բանախօսը պարզեց բոլոր
դիւանագիտական քայլերը զոր մեր թշնամի-
ները ըրած էին զմեզ քաջալերելու եւ միեւնոյն
ատեն՝ զմեզ կործանելու համար: Վերջացուց
իր բանախօսութիւնը, շնորհակալութիւն ար-
տաւ մեզի համար մէկ մէկ օրինակ եւ,
որոնց համար ոչ թէ արցունք թափելու ենք,
այլ իրենց գործն եւ նահատակութիւնը մեզի
համար զաղափար եւ օրինակ առած մեր հայ-
րենիքը մեր եւ միայն մեր ձեռքով ջանալ վե-
րականգնելու: Հանդիսականներու բուռն ծա-
փերուն մէջ աւարտեց իր խօսքը մեր յարգելի
ճառախօսը:

Պ. Ս. Սրապեան յաջող եւ յուզումնալից կեր-
պով արտասանեց «Սիւմանթո»-ի Պարը՝ իր ձե-
ւերուն եւ արտայայտութեան մէջ ղնելով կո-
րով, խանդ եւ անկեղծութիւն:

Պ. Զ. Մուրաֆեան խօսեցաւ հաճատակ Գրա-
գէտներու մասին: Իր անոյշ լեզուն, համոզիչ
շնորհ, յաջող ու ճարտար դարձուածքը՝ որ իրեն
յատուկ է՝ մագնիսացուց ներկաները. ստէպ բուն
ծափեր եւ յատուկ ցոյցեր ըրին՝ որոնց համար
կրկին ու կրկին ստիպուեցաւ բեմ երեւնալ շը-
նորհակալ ըլլալու:

Պ. Վ. Սրապեան արտասանեց իր հոգեշունչ
մէկ քերթուածը՝ «Հոգիներու հետ» որ վայրկեան
մը կարծես փոխադրեց ամէնքս այն արիւնոտ
դաշտերը, ուր մեր հարազատ նահատակներն
ինկան անյարիր: Բանաստեղծ երիտասարդը ան-
կեղծ ծափահարութեանց եւ գնահատումի ար-
ժանացաւ ներկաներուն կողմէն:

Երաժշտական բաժինը ճոխ էր եւ լաւ ընտրու-
թեամբ կատարուած՝ նկատի առնելով օրուան
նշանակութիւնը. Ponzilacqua-ի «Sulle rive
dell'Arax», Հէքիմեանի՝ «Les flots d'Arax»,
Chopin-ի «Notturmo»-ն, Մախոխեանի «Les
plaintes d'Arménie». Երաժշտական այս մասը
կատարեցին՝ իտալացի Օր. Evelina Bareggi եւ
Prof. Silvio Agosti, որոնք ազնուօրէն յանձն
առած էին իրենց օժանդակութիւնը բերել Մ. Հ.

Ո. Միութեան, որ ամէն շաբաթ ըրած էր պատ-
շաճօրէն կատարելու սրտի մօտիկ մանաւանդ
թէ ազգային ամենամեծ ցոյց մը՝ մասնակցելով
ամբողջ հայութեան, նոյն սիրով բաբախելով
հանդէպ մեր պաշտելի նահատակներուն:

Միութիւնս պիտի փափաքի որ մեր սիրելի
հայրենակիցները աւելի սիրով փութան իր հրա-
ւերներուն ու իրենց քաջալերութիւնն եւ աջակ-
ցութիւնը բերեն միշտ այս երիտասարդ եւ ազ-

գանուէր Միութեան որուն միակ ջանքն է ապրիլ
եւ ապրիլեցնել հայութեան յիշատակներով, ցա-
ւերով եւ ապագայի լաւագոյն յոյսերով:

Միլան, 25 Ապրիլ 1931 Ս. ԲԵՐՆԱՐԴ ՄԷՋ

Նախապէս ալ, Ապրիլ 10ին, Միութ. Ուսանող-
դարանին մէջ տեղի ունեցաւ համետ հանդէս
մը ի պատիւ Մուրաֆե-Ռափայէլ անմահ բարե-
րարներուն եւ Մեծն Միութարայ. ազգային գա-
ղութը սիրայօժար փութացած էր այդ առիթով
լսելու մեծ հայագէտ Վեր. Հ. Արսէն Վ. Ղա-
զիկեանի հայ լեզուի շուրջ կատարած գեղեցիկ
եւ հմուտ բանախօսութիւնը որ հանդէսին ա-
ռանցքն եւ լրումն էր, ինչպէս եւ Օր. Մարի
Պոտուրեանի զմայլելի նուագածութիւնը դաշ-
նակի վրայ եւրոպական առաջնակարգ գործերէ:

ԽՄԲ.

BERNARD SHAW Ս. ՂԱԶԱՐՈՒ ՄԷՋ

Ապրիլ 8ին էր, անակնկալ մ'եղաւ մեզի այս
մեծ մարդուն այցելութիւնը. այնպէս դիտեց մեր
կողին ինչպէս իմաստասէր մը՝ որ իրերէն վեր
գաղափարներ կը փնտռէ իր անցքին:

Ժամ մը այցելութենէն վերջ ժամ մ'ալ յա-
տուկ տեսակցութիւն ունեցանք հետը: Ան իս-
կոյն յայտնեց թէ չափազանց գոհ մնացած էր իր
այցելութենէն, որովհետեւ տեսեր էր «տաճար
մը ուր ազգի մը սրբազան հուրը կ'արծարծի»:

Պէտք է յայտնեմ որ, ըսաւ, վրաս շատ լաւ
տպաւորութիւն գործեց ձեր տպագրութեան փայ-
լը, կարգը, գեղեցկագիտական ճաշակը, որուն
կարծես հազիւ կը հասնին մեր Անգղիոյ ամէ-
նէն զարգացած արուեստագէտ տպագրիչները:

Լսել էր մեծ համբաւը հայուն առեւտրական
ձիրքին. ցաւեցաւ որ մատենագրական քիչ տե-
ղեկութիւն ունէր. լսեց այդ մասին եւ զմայլե-
ցաւ: Մեր ազգին քաղաքական պայմաններուն
մասին խօսքը ընդհանուր քաղաքակրթութեան
անցաւ. տառապած ցեղի մարդ՝ ազգերու ազա-
տութեան եւ համընթացութեան գեղօնն ըրաւ
ընկերվարական լաւագոյն դրութեան մէջ:

Ներկայ Մարդկութեան խոր ցաւերը վրան
չափազանց կ'ազդէին ու ինք մարգարէի մը պէս
ծերունի աչքերը փայլեցնելով ըսաւ. «Երբ եր-
կինք երթամ Աստուծոյ պիտի ըսեմ որ չափա-
զանց ապականած է մարդկութիւնը. մեծ նորո-
գութեան մը հարկն անհրաժեշտ է»:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՄԲ ՍՏԱՑԱԾ ԵՆՔ

Մանուկեան Յակոբ. — Հայաստանի հին ճա-
նապարհները. Artaxata — Satala եւ Artaxata
— Tigranocerta, ըստ Պետրոս Գեղեցեցեան քարտէզի.
արտատպ. Հ. Ս. Խ. Գիտութեան եւ Արուեստի
ինստիտուտի Տեղեկագրի թիւ 5ից. Երեւան.
1930:

— Վաճառականութեան եւ հայ քաղաքներու
մասին, վերաբերմամբ հին դարերու համաշ-
խարհային վաճառականութեան (ուսերէն). Ե-
րեւան. 1930:

Մանուկեան Ս. — Յովհ. Թումանեանի Անու-
շը. (Բանաստեղծական եւ Գեղարուեստական վեր-
լուծում) արտատպ. Հ. Ս. Խ. Հ. Պետական
Համալսարանի «Գիտական տեղեկագրի» թ. 6ից.
Երեւան 1931:

Սատուելի Կ. — Ապրիլեան եղեռնը քննական
ակնոցով. Փարիզ 1931:

Գաղթական Արիստ Տ. Կ. — Զօմախլու. հրատ.
Զօմախլուի նպատամատոյց ընկերութեան. Կոշ-
նակ տպ. Նիւ Եօրք 1930:

Էքսերսէան Հմայեակ քննչ. — Յիշատակա-
րան յիսնամեայ յոբելեանի Աղբառախմամիւն
Սկիւտարու 1880-1930 տպ. Յ. Մ. Սէթեան.
Կ. Պոլիս 1930:

Փաղազաչեան Յովնան Գ. — Անարկ մը Մե-
քսիկեկ Մուրաթեանց Արքեպիսկոպոսի գործու-
նէութեան շուրջ: — Իր «Պատասխանին» շրջա-
բերական թղթոյն Լեւոն Ժ. Գ. Քահանայապետին
Հոռվմայ. Կ. Պոլիս 1929:

Աղբառախմամ Ընկերութիւն Բարիզի Հայոց.
Տեղեկատուութիւն 40երորդ Տարեշրջանի տպ.
Տէր — Յակոբեան. Բարիզ 1931:

Յաբեթական հաւաքածոյ (Recueil Japhé-
tique N. VI) ուսերէն Լենինկրատ 1930:

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՆ

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԻՏԱԼԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

ԷՄԻԼ ՕԹԹՈՅԻ ՈՃՈՎ

ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԵՅ

Հ. ԱԼԵՔՍԻՍ ՅՈՎՍԷՓԵԱՆ

Բ. ՏՊ. ԲԱՐԵՓՈԹՈՒԱՆ

(ԳԻՆ՝ ՁՐ. 2.50)

Հ. ԵՍԱՅԻ ՏԱՅԵՅԻ

ՅՈՒՇԱԳԻՐ

ԿԵՆԱՅ ԵՒ ԳՈՐԾՈՒՆԵՌՈՒԹԵԱՆ

ՆԱԽԿԻՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻԶ

ԳԻՈՐԳ ԱՊՏՈՒԼԼԱՀԻ

ԶԱՐԳԱՐՈՒԱՆ 7 ՆԿԱՐԵՐՈՎ

(ԳԻՆ ՁՐ. 2. 1.80)